

Monumentnummer*: 522503

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **09 oktober 2001**
Kadaster deel/nr **82705/30**

Woonplaats* **'s-Hertogenbosch**
Gemeente* **'s-Hertogenbosch**
Provincie* **Noord-Brabant**

Locatiennaam **'s-Hertogenbosch**
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **'s-Hertogenbosch**
Sectie* **I**
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel **320**

Omschrijving**

Inleiding.

In de wijk Het Zand gelegen voormalig HERENHUIS met achtererf. Het betreft een tussenwoning, gebouwd in 1900 in Neo-Renaissance stijl. De wijk Het Zand is vanaf circa 1890 aangelegd in een gebied tussen de oude binnenstad en het spoor en ontleent zijn naam aan de noodzakelijke ophoging van het terrein dat voor militaire inundaties was afgegraven. De woningen werden gerealiseerd door particulier initiatief en voornamelijk betrokken door welgestelde Bosschenaren. Vanaf de Stationsweg, de primaire hoofdas van Het Zand, neemt de rijkdom in ornamentiek van de bebouwing in noordelijke en zuidelijke richting af, hetgeen correspondeert met de oorspronkelijke grondprijzen en de sociale status van de voormalige eigenaren en bewoners.

In 1919 heeft architect A. Nijsten de bel-étage aan de achterzijde uitgebreid door de serre en oude kelder te vergroten en een nieuw eenlaags kantoorlokaal onder plat aan te bouwen. Het interieur van het thans deels als kantoor gebruikte pand is deels gemoderniseerd.

Omschrijving.

Het bakstenen pand beslaat een rechthoekige plattegrond en is opgebouwd uit een souterrain, bel-etage, eerste verdieping en een kapverdieping onder een samengesteld dak. Aan de Oranje Nassaulaan een zadeldak, evenwijdig aan de straat, met aan de zijkanten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

deels windveren. In het voordakschild, gedekt met schubleien in Maasdekking, bevinden zich twee dakkapellen onder met zink gedekte schilddakjes met ingesnoerde spitsen. Het heeft een lagere dakvoet dan het met kruispannen gedekte achterschild. Aan de achterzijde een plat dak. De voorgevel van het in kruisverband gemetselde pand is drie traveeën breed en op de entree na symmetrisch van opzet. Bekroning met een Vlaamse gevel waarachter een aankappend, met schubleien gedekt zadeldak met gelijke noklijn als het hoofddak. Hardstenen afdeklaag met dito bekroningen op de top en op de door kraagstenen ondersteunde schouderstukken. Klauwstukken aan weerszijden. Sterk verweerde gevelcartouche in het boogveld vermeldt '1900'. De gevel wordt horizontaal geleed door de hardstenen bossage van het souterrain en entablementen in hard- en zandsteen ter afsluiting van de bel-etage en de verdieping. Hoofdgestel van de bel-etage bestaande uit eenvoudige architraaf, casementen-fries en afsluitende lijst; op de verdieping bestaande uit architraaf, casementen-fries met voluutvormige gootconsoles ter ondersteuning van de als een kroonlijst vormgegeven houten goot met bloktandlijst. Verdere horizontale geledingen en verlevendigungen door gecementeerde speklagen en doorgetrokken lekdorpels en lateien. Gevelopeningen met rechtgesloten kozijnen waarin schuif- en stolpvensters, deels met bovenlichten voorzien van zeer gedetailleerd glas-in-lood. Diverse vensters met een borstwering van hardstenen en zandstenen balusters, op de verdieping en in de topgevel onder bogen met verweerde cartouches in de boogvelden. Souterrainvensters met smeedijzeren, getordeerde diefijzers. Afgebiljoend entreekozijn waarin betraliede en beglaasde enkelvoudige paneeldeur met driedelig bovenlicht voorzien van glas-in-lood. Centraal op de verdieping een balkon op consoles. Achtergevels soberder gedetailleerd. Bekroning met een brede, afgeknotte topgevel. Vensters deels versoberd, met lekdorpels en onder strekken. Beglaasde serredeuren met panelen en gekleurd glas-in-lood.

De opzet van de plattegronden is herkenbaar bewaard gebleven. Trappenhuis in de rechter travee met op de bel-etage een aangrenzende (voormalige) salon-en-suite met achtergelegen serre en op de eerste verdieping een aangrenzende achter- en voorkamer met balkon. Van de interieurs zijn onder meer van belang: vestibule met originele vloer voorzien van gepolijste polychrome cementtegels, hardstenen trap en lambrisering; trappenhuis met sierlijk gesneden houten trappaal en balusters; diverse vertrekken met plafonds voorzien van stucwerk en studijsten, marmeren schouwen, paneeldeuren met geprofileerde deurlijsten, schuifdeuren met panelen en glas-in-lood.

Waardering.

Het voormalige herenhuis is van algemeen belang. Het object bezit cultuurhistorische waarden als voorbeeld van een woning voor de meer welgestelden. De sociale status is nauw verbonden met de situering in stedenbouwkundige context. Daarnaast omdat het object als onderdeel van de eerste stadsuitbreiding buiten de wallen een belangrijke fase vertegenwoordigt in de stedenbouwkundige ontwikkeling van Den Bosch. Het object heeft architectuurhistorische waarde vanwege de esthetische kwaliteiten van het architectonisch ontwerp, de verzorgde ornamentiek en afwisselende detaillering en materiaalgebruik in de gevels en delen van het interieur.

Het object heeft ensemblewaarden als onderdeel van de historische langs een van de hoofdwegen van de wijk Het Zand. Het object is van belang wegens de architectonische gaafheid van de hoofdvorm en de bewaard gebleven elementen uit het interieur en draagt bij tot de visuele en structurele gaafheid van de wijk Het Zand.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registratiegegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument